

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/11/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7814204582
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Frederika Zozuláková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7814204582.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Frederiky Zozulákovvej a členov senátu JUDr. Agnesy Hricovej a JUDr. Imricha Volkaia vo veci starostlivosti súdu o maloletú M. N., nar. XX.XX.XXXX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Rožňava, dieťaťa rodičov W. U., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v E. na M. ul. č. XX, právne zastúpenej U.. U. Y., advokátkou R. kancelárie so sídlom v M. na X. ul. č. XX a T. N., nar. XX.XX.XXXX, bývajúceho v V. na V. ul.č. XX, t.č. Rožňava, Dúhová č. 5, právne zastúpeného JUDr. Jozefom Adamovským, advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom v Košiciach na Žižkovej ul. č. 6, v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Rožňava č.k. 7P 173/2014 - 632 zo dňa 06.03.2018 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie upravil styk otca s maloletou M. tak, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletou bez prítomnosti matky každý párný týždeň v sobotu od 09.00 hod. do 11.00 hod. a v nedeľu od 14.00 hod. do 16.00 hod. a každý nepárny týždeň v piatok od 15.00 hod. do 17.00 hod. tak, že v stanovený čas prevezme maloletú od matky pred jej bytom a maloletú matke na tom istom mieste odovzdá. Matka je povinná maloletú na styk s otcom riadne pripraviť, odovzdať ju otcovi a prevziať od neho v stanovený čas na stanovenom mieste. V prevyšujúcej časti návrh matky a otca zamietol. Otcovi uložil povinnosť zaplatiť náklady znaleckého dokazovania v sume 481,90 Eur a matke v sume 313,90 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, pričom zvyšné náklady znaleckého dokazovania vo výške 168 Eur bude hradiť štát. Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. V zákonom stanovenej lehote podala proti rozsudku matka odvolanie z dôvodu, že je nezákonný, vydaný v rozpore so Zákonom o rodine, Dohovorom o právach dieťaťa a judikatúrou súdov Slovenskej republiky. Uviedla, že maloletá M. pred ňou, ďalšími príbuznými, lekármi, učiteľkami, znalcami a sudkyňou opakovane vyjadrila verbálne aj neverbálne svoj názor, že sa otca bojí, nemá ho rada, nechce sa s ním stretávať, pričom tento názor súd prvej inštancie bezdôvodne ignoroval. Namietala, že zo strany jej právnej zástupkyne bola voči konajúcej sudkyňi na pojednávaní dňa 6.3.2018 vznesená námietka zaujatosti, o ktorej do dnešného dňa nebolo zákonne rozhodnuté, čo má za následok procesnú vadu. Vytýkala súdu, že pri vydaní rozhodnutia nebol rešpektovaný názor kolízneho opatrovníka a taktiež, že prepis zápisníc z pojednávaní je v rozpore so zvukovými nahrávkami o priebehu pojednávania. Namietala, že v konaní došlo opakovane k porušeniu práva na spravodlivý proces, rovnosť účastníkov konania, práva na súkromie a rodinný život. Zastávala názor, že súd prvej inštancie nevykonal dôkazy z úradnej moci, bol pasívny a nerešpektoval vyšetrovaciu zásadu, pričom vykonané dôkazy vyhodnotil v rozpore s obsahom spisu účelovo a v neprospech matky. Bola toho názoru, že súd úmyselne ignoroval preukázané negatívne povahové vlastnosti otca, jeho impulzivitu, vulgárne primitívne násilné správanie,

za ktoré bol opakovane priestupkovo stíhaný. Uviedla, že súd ignoroval zdravotný stav maloletej Kingy, znalecký posudok znalca z odboru psychiatrie a ošetrojúcich lekárov a neodôvodnene ako dôkaz preferoval posudok psychologičky Mgr. Lipanovej, ktorý je zjavne neodôvodnený a neprofesionálny, pričom vyjadrenie znalkyne na pojednávaní nekorešponduje ani s obsahom spisu a ani s obsahom jej znaleckého posudku. Ďalej namietala, že súd rozhodol o úprave styku bez toho, aby zisťoval jej pracovný čas a pracovné povinnosti. Uviedla, že v piatok o 15.00 hod. nemôže maloletú odovzdať otcovi, lebo jej to neumožňuje pracovný čas. Odôvodnenie rozsudku nemá podľa jej názoru oporu vo vykonanom dokazovaní, a opätovne poukázala na porušenie práva na spravodlivý súdny proces vydaním zjavne neodôvodneného rozhodnutia. Na základe uvedeného navrhla napadnuté rozhodnutie zrušiť v celom rozsahu. K odvolaniu priložila zvukové nahrávky z pojednávaní a časť kópie jej odvolania proti uzneseniu Okresného súdu Rožňava z 05.08.2016 č.k. 7P 173/2014-296, ktorým súd nariadil neodkladné opatrenie a upravil styk otca s mal. dieťaťom.

3. K odvolaniu matky podal otec vyjadrenie, v ktorom uviedol, že odvolanie matky, na ktorom bola pečiatka súdu zo dňa 19.4.2018, bolo datované 18.8.2016 a nebolo podpísané. Uviedol, že v odvolaní absentuje podpis právnej zástupkyne matky, pričom časť textu odvolania je úplne totožný s odvolaním matky proti uzneseniu o nariadení neodkladného opatrenia vydanom dňa 5.8.2016. Uvedené podľa jeho názoru spôsobuje značnú nezrozumiteľnosť odvolania, preto považoval za potrebné vyjadriť sa len k prvým dvom stranám odvolania matky. Poukázal na nariadené právoplatné neodkladné opatrenie upravujúce jeho styk s maloletou. Uznesením sp. zn. 7Em/2/2016-28 zo dňa 4.11.2016 súd nariadil výkon tohto neodkladného opatrenia, ale výkon rozhodnutia nezrealizoval a to aj napriek tomu, že matka svoju povinnosť uloženú rozhodnutiami súdu nespĺnila ani v jednom prípade. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie upravil jeho styk s maloletou v rovnakom rozsahu ako v neodkladnom opatrení avšak v menšom rozsahu ako odporučila znalkyňa Mgr. Lenka Lipanová v posudku č. 26/2016. Uviedol, že matka mu dlhodobu znemožňuje styk s dcérou a tým aj možnosť napraviť ich vzájomný vzťah. Zastával názor, že matka zámerne a systematicky od roku 2014 ničí jeho vzťah s maloletou, pričom sa zrejme jedná o pomstu za to, že si našiel priateľku. Uvedený stav môže mať podľa jeho názoru veľmi vážne následky na zdravý vývoj maloletej. K námietke matky, že súd nerešpektoval vyjadrenie kolízneho opatrovníka uviedol, že kolízny opatrovník navrhol súdu potvrdiť vydané neodkladné opatrenie, preto nerozumie tomu, čo kolízneho opatrovníka viedlo k zásadnej zmene názoru, ktorý je navyše v rozpore so znaleckým posudkom. Podotkol, že matka si zjavne neuvedomuje, že v danej veci sa nejedná o jej práva, ale o práva maloletej na budovanie a udržiavanie vzťahu s jej otcom. Dodal, že súd prvej inštancie toleruje ignorovanie neodkladného opatrenia a nariadeného výkonu rozhodnutia matkou už takmer 2 roky, nariadený výkon nerealizoval, čím sa zmarilo zlepšenie vzťahu medzi ním a jeho dcérou. Uviedol, že matka ani jej právna zástupkyňa nemajú vzdelanie na spochybňovanie a hodnotenie znaleckého posudku Mgr. Lipanovej. Matka podľa jeho názoru považuje za nepriateľské všetko, čo sa nestotožňuje s jej pohľadom na vec, príp. s dôkazmi, ktoré si účelovo zabezpečuje, ako napr. psychiatrický posudok MUDr. Rosenbergerovej. Uviedol, že v rovnakom rozsahu ako napadnutým rozsudkom bol upravený styk už v auguste 2016, pričom matka sa doposiaľ ani raz nezmenila, že jej uvedený čas nevyhovuje kvôli pracovným povinnostiam, preto sa domnieval, že sa jedná len o ďalšiu obštrukciu z jej strany. Námietky matky uvedené v podanom odvolaní považoval za irelevantné, pričom jej konanie vyvoláva otázky o jej výchovnej spôsobilosti o mal. dieťa. K vyjadreniu otec pripojil uznesenie o nariadení výkonu rozhodnutia zo dňa 4.11.2016, sp. zn. 7Em/2/2016-28; návrh na uskutočnenie výkonu rozhodnutia a vyjadrenie kolízneho opatrovníka k odvolaniu matky voči neodkladnému opatreniu z 13.9.2016.

4. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že trvá na svojich predošlých vyjadreniach, poukázal na rozsiahle dokazovanie a stotožnil sa s napadnutým rozsudkom a jeho odôvodnením. Neschopnosť rodičov dohodnúť sa a ich poruchová komunikácia si vyžaduje pomoc psychológa, ktorú im je možné sprostredkovať prostredníctvom referátu psychologicko-poradenských služieb alebo externého psychológa, hoci doterajšie opatrenia sa minuli účinkom a styk otca s maloletou Kingou sa doposiaľ nerealizoval.

5. Podaním zo dňa 04.06.2018 matka predložila súdu prvej inštancie ako dôkazný prostriedok DVD nosič so zvukovým záznamom telefonického rozhovoru medzi ňou a otcom maloletej za účelom preukázania vulgárnej komunikácie otca. Keďže komunikácia prebehla v maďarskom jazyku, požiadala súd o zabezpečenie úradného prekladu, aby otec nespochybnil preklad, ktorý by zabezpečila ona.

6. Matka vo vyjadrení k vyjadreniu otca uviedla, že už ustanovená znalkyňa z odboru psychológie PhDr. Hubová konštatovala absenciu citového vzťahu mal. M. k jej otcovi. Medzi otcom a mal. M. nikdy neexistoval pevný citový vzťah, lebo otec jej po narodení neposkytoval žiadnu osobnú starostlivosť, po príchode zo zamestnania trávil väčšinu času vypomáhaním svojim rodičom, bol impulzívny, nervózny, netrpezlivý, kričal, hádal sa s ňou a po ich rozchode svojim agresívnym vulgárnym správaním v prítomnosti mal. M. zapríčinil, že sa ho maloletá začala báť a odmietať ho. V priebehu súdneho konania otec opakovane poskytoval súdu nepravdivé informácie. Zastávala názor, že neodkladné opatrenie bolo súdom nariadené z dôvodu, že priateľka otca podala na konajúcu sudkyňu sťažnosť a kolízna opatrovníčka podala súdu nepravdivú správu, že kolíznemu opatrovníkovi nebolo umožnené zistiť názor maloletej. Poprela tvrdenie, že otcovi neumožňovala styk s maloletou od apríla 2014, keďže v priebehu konania boli obaja rodičia vypočutí akým spôsobom sa realizoval styk otca s dcérou. Uviedla, že otec nebol spokojný s úpravou jeho styku v jej prítomnosti a prestal maloletú navštevovať. Vždy, keď sa pri stretnutí zachoval nevhodne, namiesto toho, aby sa ospravedlnil, prestal na nejaký čas za ňou chodiť a po dlhšej dobe sa divil, že ho dcéra odmieta. K tvrdeniu otca, že dieťa v tomto veku potrebuje kontakt s oboma rodičmi uviedla, že tieto teoretické úvahy právneho zástupcu otca nemajú nič spoločné s daným prípadom. Nie každé dieťa chce tráviť čas s oboma rodičmi, zvlášť ak mu rodič opakovane emocionálne, psychicky alebo fyzicky ubližoval. Mal. Kinga sa otca bojí, hnevá sa, že útočil na jej matku, netuží po tom, aby sa k sebe vrátili, chce mať od neho pokoj. Uviedla, že maloletej stále prizvukuje, že otec ju má rád, ale ona sa jasne opakovane vyjadrila, že ho nemá rada preto, ako sa správal a bojí sa ho. Otec nie je schopný reálne zhodnotiť danú situáciu, uznať, že svojim správaním zničil svoj vzťah s dcérou a začať hľadať riešenie vzniknutej situácie. Otec popiera reálne existujúci stav, nechce prevziať zodpovednosť za svoje doterajšie konanie a niesť následky. Znalkyňa Mgr. Lipanová maloletú nevyšetrila, nenadviazala s ňou kontakt, maloletá s ňou odmietla spolupracovať, lebo v ten istý deň došlo v materskej škole k incidentu s otcom. Uviedla, že je v rozpore so zásadou logického hodnotenia dôkazov, ak súd založí svoje rozhodnutie na stanovisku znalkyne Mgr. Lipanovej, ktorá maloletú nevyšetrila a súčasne prehladá a ignoruje názor psychiatricky MUDr. Farkasovej, uvádzaný v jednotlivých lekárskejších správach, ktorá s mal. M. komunikuje, ako aj názor znalkyne MUDr. Rosenbergerovej, ktorá dieťa vyšetrila. Na to aby psychiatricka zistila názor maloletej a stanovila diagnózu nepotrebuje vyšetriť otca. Podotkla, že obe spomenuté pedopsychiatricky sú lekárky s dlhoročnou praxou. Znalkyňa Mgr. Lipanová nie je lekárkou, nie je odborne spôsobilá stanoviť psychiatrickú diagnózu a nie je oprávnená spochybňovať pedopsychiatrom stanovenú diagnózu. Na základe jej opakovaných žiadostí súd zistil, že otec bol v priebehu tohto konania viackrát uznaný vinným zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, preto je zrejmé, že znalkyňa Mgr. Lipanová nesprávne posúdila otca ako nekonfliktný typ. Uviedla, že otec má vznetlivú, urážlivú povahu, nedokáže ovládať svoje emocionálne výbuchy a to ani na súdnych pojednávaniach, v zamestnaní, kde mal taktiež konflikt s nadriadeným a už vôbec nie v súkromí, kde opakovane jej a jej príbuzným vulgárne nadával. MUDr. Rosenbergerová mala možnosť otca na pojednávaní niekoľko hodín pozorovať a potvrdila, že otec je impulzívny človek. Podotkla, že aj ona je účastníčkou konania a preto má svoje práva zaručené Ústavou SR, medzinárodnými dohovormi a zákonmi a medzi ne patrí aj právo vyjadrovať sa k dôkazom a predkladať dôkazy, právo byť vypočutý, právo na spravodlivý proces, právo na dodržiavanie zásady rovnosti účastníkov konania a iné, z čoho vyplýva, že súd svojím postupom môže porušiť aj jej práva ako účastníčky konania. Uviedla, že MUDr. Rosenbergerová nevychádzala zo žiadnych nepravdivých anamnestických informácií a poukázala na to, že otec vo svojom vyjadrení nekonkretizoval, ktoré konkrétne údaje boli z jej strany nepravdivo poskytnuté. Namietala, že súd neposkytol jej ani jej právnej zástupkyňi dostatočnú lehotu na vyjadrenie k zmenenému návrhu otca prednesenému na poslednom pojednávaní a súčasne nezisťoval ani jej pracovný čas. Od vydania uznesenia Krajského súdu v Košiciach zo dňa 5.8.2016, sp. zn. 8CoP/327/2016 sa zmenila dôkazná situácia tým, že vyšli najavo priestupky otca proti občianskemu spolunažívaniu. Z vyjadrenia otca nie je zrejmé, ktoré konkrétne súdne rozhodnutia ignoruje, pričom zastávala názor, že žiadna otázka o jej výchovnej spôsobilosti v konaní nevyvstala, keďže sa o maloletú príkladne stará, mal. M. je socializovaná, inteligentná, citlivá, priateľská, dosahuje dobré výsledky v škole aj v športe, čo sa podarilo dosiahnuť vďaka podnetnému a milujúceму výchovnému prostrediu, v ktorom žije.

7. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k vyjadreniu otca uviedol, že trvá na svojich predošlých vyjadreniach, poukazuje na rozsiahle dokazovanie a stotožňuje sa s napadnutým rozhodnutím súdu prvej inštancie a závermi znaleckého dokazovania Mgr. Lenky Lipanovej. Rodičom boli poskytnuté psychologické konzultácie na referáte psychologicko-poradenských služieb.

8. Otec vo vyjadrení k vyjadreniu matky a kolízneho opatrovníka uviedol, že matkou predložený zvukový záznam vznikol nielen bez jeho súhlasu, ale aj bez jeho vedomia, čo je v hrubom rozpore so zákonom o ochrane osobných údajov a napĺňa skutkovú podstatu trestného činu porušenia dôvernosti ústneho prejavu a iného prejavu osobnej povahy podľa ust. § 377 Trestného zákona. Zrejme sa jedná o zvukový záznam, ktorý vznikol niekedy v roku 2014, a to zrejme ešte pred začatím tohto konania. V danom prípade sa nejedná o nový dôkaz, keďže predmetný zvukový záznam mala matka k dispozícii už v čase vydania rozsudku, preto navrhol, aby naň súd neprihliadol. Podľa jeho názoru by prihládanie na takýto nezákonný dôkaz založilo vadu konania podľa § 365 ods. 1 písm. d) CSP. Nezákonné získanie a následné použitie zvukového záznamu matkou, ako aj nerešpektovanie stále účinného neodkladného opatrenia len preukazuje negatívny postoj matky k dodržiavaniu zákonov a súdnych rozhodnutí. Namietol skutočnosť, že vyjadrenie kolízneho opatrovníka a podanie matky so zvukovým záznamom mu bolo doručené až takmer pol roka po ich predložení súdu prvej inštancie. Súd svojím bezdôvodne pomalým postupom až nečinnosťou v tomto konaní umožňuje matke bezprecedentné predlžovanie bezkontaktného obdobia medzi ním a maloletou a tým prispieva k mareniu zlepšenia ich vzájomného vzťahu.

9. Matka vo vyjadrení k vyjadreniu otca uviedla, že vyhotovením zvukového záznamu z telefonického hovoru s otcom a predložením súdu nedošlo k naplneniu objektívnej stránky a ani subjektívnej stránky prečinu podľa § 377 Trestného zákona. Zo súdneho spisu v tejto veci je zrejme, že otec bez jej vedomia a súhlasu v minulosti vyhotovil mobilným telefónom obrazové záznamy jej osoby a mal. dcéry a predložil ich súdu. Uviedla, že v predmetnom konaní je súd oprávnený z úradnej moci vykonať aj tie dôkazy, ktoré strany nenavrhlí a nové dôkazy je možné predkladať aj v priebehu odvolacieho konania. Neexistuje žiadna právne významná zákonná prekážka, pre ktorú by súd nemohol uvedený dôkaz vykonať. Opätovne uviedla, že ju aj jej rodinných príslušníkov otec opakovane verbálne napádal agresívnymi slovnými prejavmi, za čo otca opakovane priestupkovo stíhali, čo bolo v tomto konaní preukázané. Ak tajné vyhotovenie audiozáznamu je súčasťou obrany a ide o spôsob dosiahnutia ochrany pre výrazne slabšiu stranu sporu, zásah do práva na súkromie osoby, ktorej hovorený prejav je zaznamenaný, je tu úplne ospravedliteľný, možno ho prirovnať ku konaniu za podmienok krajnej núdze, či dovolenej svojpomoci (nález Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 9.12.2019, sp. zn. ÚS 1774/14). Aj Ústavný súd Slovenskej republiky viackrát vo svojich rozhodnutiach riešil otázku, že v určitých prípadoch je právo na ochranu súkromia proporčne slabšie ako právo, ktorého porušenie sa má takto získaným prostriedkom preukázať. V tomto prípade ide napríklad o právo na ochranu života a zdravia mal. Kingy, jej a jej rodinných príslušníkov, právo na spravodlivý proces. Podotkla, že konanie by trvalo kratšie, ak by od začatia konania otec opakovane neuvádzal súdu nepravdivé skutočnosti, ktoré bolo potrebné vykonanými dôkazmi vyvracať.

10. Otec vo vyjadrení k vyjadreniu matky zopakoval, že zvukový záznam predložený matkou vznikol bez jeho súhlasu a bez jeho vedomia, a preto jeho získanie a použitie napĺňa skutkovú podstatu trestného činu podľa § 377 Trestného zákona a zároveň by jeho vykonanie založilo vadu konania v zmysle § 365 ods. 1 písm. d) CSP. Podotkol, že nebol pozbavený rodičovských práv, a preto má právo vyhotovovať a inak spracúvať obrazové záznamy maloletej aj bez súhlasu matky. Uviedol, že predmetné konanie nie je smerované ani voči matke a ani voči jej rodinným príslušníkom a teda nemožno hovoriť o spore a už vôbec nie o krajnej núdzi, či svojpomoci a taktiež ani o obrane v konaní so slabšou stranou, keďže toto konanie nespĺňa zákonné podmienky sporu so slabšou stranou. V danom prípade sa jedná o úpravu jeho styku s maloletou z dôvodu, že matka mu v styku bráni aj napriek vykonateľnému neodkladnému opatreniu a nariadenému výkonu neodkladného opatrenia už takmer 5 rokov. Ide teda o konanie, ktoré vyvolala matka svojím nezákonným postojom a správaním. A práve tento stav vytvorený matkou ohrozuje zdravie maloletej. Poukázal na to, že v konaní bolo znalecky preukázané, že matka emočne zneužíva maloletú tým, že ju umelo patologizuje a, že matka nevie svoj konfliktný postoj k otcovi oddeliť od pocitov maloletej a pod.

11. Podľa ust. § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak

12. Podľa ust. § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa odseku 2, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov

napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

13. Podľa článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti, týkajúcej sa detí, či už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

14. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 65 a 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP v spojení s 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine a v súlade s ust. § 191 CSP vyhodnotil dôkazy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliadal na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania, preto je odôvodnenie rozsudku presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje.

15. Pri rozhodovaní o rodičovských právach a povinnostiach k maloletým deťom je potrebné vychádzať z čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, ktoré je vo vzťahu k úprave maloletých dominantným ustanovením. Platí, že záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj zo súdnej praxe všeobecných súdov Slovenskej republiky platí, že aj keď záujmy detí a rodičov majú byť v rovnováhe, zvrchovaný záujem dieťaťa môže podľa okolností konkrétneho prípadu prevážiť nad záujmom rodiča, pričom posúdenie proporcionality zostáva na vnútroštátnych súdoch, ktoré sú v bezprostrednom kontakte so zúčastnenými stranami.

16. V prípade, keď súdy rozhodujú o úprave styku rodičov s dieťaťom, je nutné vychádzať z toho, že právom oboch rodičov je v zásade rovnakou mierou sa o dieťa starať a podieľať sa na jeho výchove, s čím korešponduje i právo samotného dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov. Rozhodnutím súdu by tomuto dieťaťu malo byť umožnené stykať sa s oboma rodičmi v takej miere, aby bol postulat rovnakej rodičovskej starostlivosti čo najviac naplnený. Takéto usporiadanie vzťahov je spravidla vždy v "najlepšom záujme dieťaťa", pričom odchýlky od tohto princípu musia byť odôvodnené ochranou nejakého iného, dostatočne silného legitímneho záujmu, pričom konkrétne skutočnosti, o ktoré sa tento záujem opiera, musia byť v danom konaní preukázané. (Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 56/2017 z 19. januára 2017) Nesúhlas s plnohodnotným stykom druhého rodiča s dieťaťom môže byť relevantný len vtedy, ak je založený na dôvodoch, ktoré sú spôsobilé intenzívnym spôsobom negatívne zasahovať do záujmu dieťaťa. Ak ide o nepreukázaný alebo nepreskúmateľný dôvod, na ktorom je založený nesúhlas rodiča s pravidelným a plnohodnotným stykom druhého rodiča s dieťaťom, alebo sa v konaní preukáže, že ide o nesúhlas spočívajúci v dôvode, ktorý má pôvod len v osobe rodiča a preukázateľne nemá negatívny vplyv na záujem dieťaťa, súdy nemôžu na tomto nesúhlase založiť rozhodnutie. Rodič, ktorý s plnohodnotným stykom dieťaťa s druhým z rodičov nesúhlasí, by mal vierohodne preukázať dôvod svojho nesúhlasu, ktorého relevantnosť súd musí pri rozhodovaní o práve rodiča, ktorému korešponduje právo dieťaťa na plnohodnotný a pravidelný styk s rodičom, vždy skúmať. Súdy preto musia vždy citlivo a maximálne obozretne zvažovať naplnenie podmienok pre ten- ktorý model úpravy styku druhého rodiča s maloletým dieťaťom z hľadiska sledovania jeho najlepších záujmov. Je predovšetkým v záujme zabezpečenia úplného a všestranného rozvoja maloletého dieťaťa tak po citovej, rozumovej a emocionálnej stránke a vytvorenia čo najpriaznivejších podmienok pre jeho zdravý vývoj, aby nebolo vystavované napätým situáciám, stresu, strachu a nebolo nútené čeliť emocionálnym atakom, ktoré ešte vzhľadom na svoj vek a vyzretosť nedokáže samostatne spracúvať a zvládnuť.

17. Z obsahu spisu vyplýva, že matka dlhodobo zneužíva výkon rodičovských práv a povinností v neprospech otca a v rozpore so záujmom mal. dieťaťa a jeho právom na pravidelný a rovnocenný kontakt a výchovné pôsobenie zo strany oboch rodičov. Vykonané dokazovanie nepochybne preukázalo, že matka vôbec nerešpektuje rozhodnutie súdu, ktorým bol neodkladne upravený styk otca s mal. Kingou (uznesenie Okresného súdu Rožňava č.k. 7P 173/2014-296 zo dňa 05.08.2016 v spojení s uznesením Krajského súdu Košice č.k. 8CoP 327/2016-395 zo dňa 07.11.2016) a to pod zámienkou ochrany psychického zdravia maloletej. Je evidentné, že matka svojvoľne vylučuje otca zo života maloletej Kingy, ktorá však má právo na starostlivosť zo strany oboch rodičov a v snahe preukázať negatívny vplyv otca na maloletú účelovo predkladá súdu dôkazy, ktoré sú v súlade s jej predstavou o výchove maloletej. Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že odmietanie dieťaťa stykať sa s otcom je

determinované ovplyvňovaním maloletej zo strany matky, prípadne jej blízkych osôb vo vzťahu k otcovi a je odrazom neschopnosti matky uznať rolu a dôležitosť druhého rodiča v živote maloletej. Uvedený postoj matky vyplýva z prežitých negatívnych zážitkov s otcom a z jej vysoko konfliktného vzťahu k osobe otca, ktorý nevie oddeliť od pocitov maloletej a ktorý predstavuje prekážku zlepšenia vzťahu maloletej a jej otca. Predmetné skutočnosti vyplynuli zo záverov znaleckého posudku Mgr. Lenky Lipanovej, ktoré sú vnútorne logické a presvedčivé a o ktorých nemal odvolací súd žiadne pochybnosti. Pokiaľ ide o samotné vyjadrenie maloletej pred súdom, že sa s otcom nechce stretnúť, nie je možné prehliadnuť skutočnosť, že výsluch maloletej zo dňa 10.11.2017 konajúcou sudkyňou bol vykonaný po tom, čo je maloletá dlhšiu dobu výhradne pod vplyvom matky a žije v prostredí, ktoré je voči otcovi nepriateľské. Navyše sama maloletá nevedela uviesť konkrétny dôvod jej strachu z otca a neochoty stretnúť sa s ním (zápisnica z výsluchu v spise na č.l. 601). Je teda zrejmé, že matka evidentne nestimuluje maloletú k stretávaniu sa s otcom a žiadnym spôsobom sa nesnaží o obnovenie ich narušeného vzťahu spôsobeného jednak negatívnymi spomienkami na vzájomné konflikty jej rodičov a tiež dlhým odlúčením od otca. Je však nepochybné, že na súčasnej situácii má svoj podiel aj otec maloletej, ktorého impulzívnejšie reakcie a nepriateľský postoj k matke maloletej, maloletá Kinga veľmi citlivo vníma a následne to u nej vyvoláva odmietavý postoj k otcovi. V kontexte uvedeného odvolací súd nepovažoval za potrebné z hľadiska hospodárnosti konania dopĺňať dokazovanie matkou predloženým DVD nosičom, ktorý má preukázať vulgárnu komunikáciu otca vo vzťahu k nej, keďže konfliktný vzťah medzi rodičmi bol preukázaný inými dôkazmi.

18. Pokiaľ matka v odvolaní namietala, že súd prvej inštancie nezohľadnil pri rozhodovaní o úprave styku nepriaznivý zdravotný stav maloletej, ktorý potvrdili ošetrojúce lekárky maloletej a taktiež pedopsychiatricka MUDr. Rosenbergerová v znaleckom posudku č. 13/2017 vyhotovenom na žiadosť matky, a nedôvodne preferoval znalecký posudok Mgr. Lipanovej, odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení napadnutého rozsudku dostatočne vysporiadal so závermi všetkých v konaní vyhotovených znaleckých posudkov a teda dôkladne vyhodnotil aj závery znaleckého posudku MUDr. Rosenbergerovej, ktorú navyše vypočul na pojednávaní dňa 21.12.2017 (zápisnica v spise na č.l. 583), pričom dospel k záveru o neobjektivitě tohto znaleckého posudku. Rovnaký právny názor zastáva odvolací súd, ktorý dodáva, že matkou predložený znalecký posudok MUDr. Rosenbergerovej nepredstavuje dostatočný relevantný dôkaz preukazujúci nevhodnosť styku otca s maloletou, pretože psychiatricka pri vyšetrení maloletej zohľadnila len vyjadrenia matky, pričom otca maloletej vôbec nevyšetrila, udania matky žiadnym spôsobom neobjektivovala konfrontáciou s otcom a teda nemala zadovážené dostatočné podklady na znalecké vyšetrenie. Rovnako tak z predmetného posudku vyplýva, že maloleté dieťa bolo vyšetrené len v prítomnosti matky a odmietlo sa od matky odlúčiť, hoci znalkyňa na pojednávaní tvrdila, že maloletú vyšetrovala aj v neprítomnosti matky, avšak zmienka o tejto skutočnosti v jej posudku absentuje. Ako tendenčné sa taktiež odvolaciemu súdu javí diagnostikovanie posttraumatickej stresovej poruchy u maloletej, ktorá má byť výsostne spôsobená konaním a správaním sa otca, a to aj za situácie, že maloletá s otcom dlhodobo (niekoľko rokov) neprichádza do kontaktu. Z týchto dôvodov súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že predmetný znalecký posudok MUDr. Rosenbergerovej nie je objektívny, a preto na neho nie je možné prihliadať. Odvolací súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že pre záver o tom, čo spôsobuje u maloletého dieťaťa psychickú poruchu je dôležité, aby osoba podávajúca odborné vyjadrenie resp. znalecký posudok - teda aj ošetrojúci lekár či psychiater mala k dispozícii komplexné informácie podané oboma rodičmi dieťaťa. Rovnako tak ani ošetrojúce lekárky MUDr. Sekelská a MUDr. Farkasová, na ktorých lekárske správy sa matka odvoláva neprišli do osobného kontaktu s otcom maloletej a tak vychádzali len z prezentovaných tvrdení matky.

19. Vo vzťahu k odvolacej námietke matky, že postupom súdu prvej inštancie bolo porušené jej právo na spravodlivý súdny proces, odvolací súd konštatuje, že do práva na spravodlivé na súdne konanie nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, pretože právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení skutočný stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné a neudržateľné. Odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade k porušeniu práva matky na spravodlivý súdny proces nedošlo, pretože skutkové a právne závery súdu prvej inštancie majú oporu vo vykonanom rozsiahlom dokazovaní a nemožno ich hodnotiť ako arbitrárne. Odvolacie námietky matky boli v tomto smere nedôvodné.

20. Za bezpredmetnú považuje odvolací súd aj odvoláciu námietku matky, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní nezisťoval jej pracovný čas a pracovné povinnosti. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že styk otca s maloletou je upravený prevažne v priebehu víkendu a počas pracovných dní len v piatok a to až popoludní od 15.00 hod., pričom tak ako otec je povinný usmerniť svoje pracovné povinnosti a prispôbiť sa určenému styku, je povinná tak učiniť aj matka zohľadňujúc najlepší záujem maloletej. Vzhľadom na postoj matky v priebehu celého konania sa predmetná námietka matky javí len ako ďalšia snaha o obštrukciu pri realizácii styku otca s maloletým dieťaťom.

21. Podľa ust. § 53 ods. 3 CSP, ak sa námietka zaujatosti týka len okolností, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu alebo jeho rozhodovacej činnosti, súd na námietku zaujatosti neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá.

22. Posudzujúc ďalej odvoláciu námietku matky, že došlo k procesnej vade tým, že súd nerozhodol o jej vznesenej námietke zaujatosti voči konajúcej sudkyňi, odvolací súd uvádza, že námietka zaujatosti vznesená právnu zástupkyňou matky na pojednávaní dňa 06.03.2018 (v spise na č.l. 621) sa týka len procesného postupu zákonnej sudkyne a jej rozhodovacej činnosti, preto sa na takúto námietku neprihliada a vec sa nepredkladá nadriadenému súdu (citované ust. § 53 ods. 3 CSP).

23. Na základe všetkých zistených skutočností odvolací súd dospel k záveru, že konajúci súd správne rozhodol, ak autoritatívne upravil styk otca s maloletou Kingou, pretože súčasné nevraživé vzťahy medzi rodičmi akúkoľvek dohodu v tomto smere vylučujú a participácia otca na starostlivosti o maloletú je nepochybne v jej záujme. Rovnako sa odvolací súd stotožňuje s tým, že prítomnosť matky pri styku nie je žiaduca a to práve s ohľadom na mimoriadne vyhrotené a nepriateľské vzťahy medzi rodičmi. Práve takýto model úpravy styku otca s maloletou je za daných okolností pre oboch rodičov kompromisný a pre maloletú najpriaznivejší z hľadiska perspektívy obnoviť, vybudovať a upevňovať jej vzťah s otcom. Navyše súdom upravený styk otca s maloletou v tak obmedzenom rozsahu rozhodne nemôže pri správnej výchove matky a tiež správnej príprave z jej strany ohroziť zdravý duševný vývoj maloletej. Vzhľadom na to, že matka v podanom odvolaní neuviedla žiadne nové a relevantné skutočnosti, ktoré by mali za následok iné rozhodnutie o úprave styku otca s maloletou Kingou, odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia sa v celom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením.

24. Záverom odvolací súd apeluje na rodičov maloletej, aby prehodnotili svoje správanie voči sebe navzájom a narušené, vyhrotené a napäté vzťahy postupne upokojili, citlivo a vzájomne ústretovými krokmi opätovne obnovili a upevnili do vzájomného rešpektovania svojich rodičovských práv sledujúc najlepší záujem ich mal. dieťaťa. Plnohodnotná starostlivosť totiž predpokladá zo strany rodičov predovšetkým toleranciu, spoločnú vôľu, ale najmä schopnosť spolu efektívne a korektné komunikovať a spolupracovať a najmä nezapájať dieťa do svojich vzájomných problémov a nevyužívať, ba až zneužívať poddajnosť dieťaťa a jeho ešte citovú a názorovú nezrelosť ako nástroj vzájomných konfrontácií s bývalým partnerom - druhým rodičom dieťaťa, a teda vyžaduje vysokú mieru osobnej a osobnostnej vyzretosti a vyspelosti oboch rodičov s tým, aby si boli predovšetkým vedomí zásadnej miery svojej zodpovednosti za výchovu a priaznivý vývoj svojho potomka.

25. O trovách odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval, nakoľko žiaden z účastníkov návrh na ich priznanie nepodal (§57 CMP)

26. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom v pomere hlasov 3: 0 (ust. § 393 ods. 3 druhej vety CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde,

ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).